

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

YENİ TÜRK EDEBİYATINA GİRİŞ - I DERS NOTLARI

1. Sınıf - 1. Dönem

İsa SARI
www.isa-sari.com

EDEBİYAT

Duygu, düşünce, hayal... kısacası her şey.

- Edebiyat bir sanat dalıdır ve malzemesi dil ve kelimelerdir.
- Bir sanat dalı olmasına rağmen edebiyat eserlerini inceleyen edebiyata da bilim dalı, yani **Edebiyat Bilimi** diyebiliriz.
- Edebiyat bilimi, sanat eserini birtakım ölçütler, bazı disiplinler, bir kısım metotlarla izah eder.
- Edebî eserin meydana getirilmesi öznel bir süreç, şahsi bir tercih iken, onun incelenmesi, disipline edilmesi, başka alanlara transferi bilimsel metotlara bağlıdır.

Edebiyatın Tanımı

Edebiyatın kesin bir tanımı olmamakla birlikte, farklı kaynaklar ve kişiler edebiyatı farklı farklı tanımlamışlardır. Buna göre:

1. Olay, düşünce, duygu ve imajların dil aracılığıyla biçimlendirilmesi sanatı; yazın.
2. Nazımlı, nesirli güzel sözler, bu sözlerden bahseden ilim.
3. Bir ülkenin, bir devrin, bir milletin edebî eserlerinin tamamı.

Edebiyatın kökü "edep"tir. Edep ise, eski Arapçada "ahlak, davet, terbiye, güzel huy" vs. gibi anlamlara gelmektedir.

Sanat: Edebiyat, kelimelerle meydana getirilen bir sanat dalıdır.

Bilim: Edebiyat; şiir, roman, hikâye gibi eserleri inceleyen bilim dalıdır.

Literatür: Edebiyat; herhangi bir ilmin, sanatın üzerine yazılmış eserlerin tamamıdır.

Edebiyat Yapmak: Edebiyat; gereksiz, boş sözlerdir.

EDEBİYAT SANATI

Sanat; var oluşu izah edebilecek bilim, ilahiyat ve felsefe gibi bir bilgi şubesidir. Güzeli arar ve anlatır. Hegel'e göre beş sanat dalı vardır. Bunlar: Mimarlık, heykeltıraşlık, resim, musiki ve şiirdir. Bu sanatlar: Plastik (mimarî, heykel, resim ve dekoratif sanatlar), Fonetik (musikî) ve Söz Sanatı (edebiyat) olmak üzere sistemleştirilmiştir.

Sanat; Arapça "sun" kökünden türemiştir. Sun'; "yapış, yapma, eser, tesir, kudret" gibi anlamlara gelir. Sanatın yaygın anlamlarından birisi şudur: "Sanat, en genel anlamıyla insanın bir anlatım yolu ve biçimidir." İnsanla ilgili olan her şey sanatın konusu dâhilindedir.

Sanatın İlkeleri:

Sanat eserleri meydana getirilirken her sanatçının bir takım ilkeleri olabilir; ama bir genelleme olarak sanatta ilke olmaz.

- Orijinallik
- Kişisellik → Mahalli / Milli / Evrensel
- Estetik / Güzellik
- Seçicilik, malzeme
- Kurgusalılık
- Parça-bütün
- Nesnellik
- Öznellik vs.

Yeni Türk Edebiyatı Bilgilerini Değerlendirirken Uygulanacak Ölçütler:

- Kronoloji / Metin / Edebî Tür / Nazım Şekli / Dil ve Üslup / Biyografi / Mizaç / Çevre ve Muhit / Edebî Grup / Poetika¹ / Kültür Değişikliği / Siyasi Boğumlanmalar / Zihniyet Değişiklikleri / Kavramlar – Terimler / Tematik Yapı

¹ **Poetika:** Sanat hakkında yapılan yorumdur.

- "Sanat nedir?" sorusuna cevap verir.
- "Edebiyat nedir?" sorusunu sorar.
- Şiir anlayışı ve fikir anlamına gelir.
- Bir edebî grubun kendi sanat görüşünü ortaya koyduğu manifestodur.

- 1. Orijinallik:** Her sanat eserinde, büsbütün orijinallik aranmamakla birlikte, orijinal bir taraf bulunmalıdır.
- 2. Estetik Olma:** Güzellik anlayışı farklı farklı olabilmekle birlikte, her sanat eseri kendince bir estetik anlayış sergiler. Her sanatçının farklı bir güzellik anlayışı olabilir.
- 3. Bütünlük:** Her sanat eseri kendi içinde bütündür. Bu manada ona, bağımsız bir yapı gözüyle bakılabilir.
- 4. Sübjektiflik:** Sanat eseri, bir şart olarak değil; ama yapısı, mahiyeti ve fonksiyonu itibarıyla sübjektiftir, öznel, şahsa bağlıdır.
- 5. Kurgusalılık:** Her sanat eserinde az veya çok kurgusal (örüntülü, gerçeğimsi, itibarı) bir özellik bulunur.
- 6. Seçicilik:** Sanatkâr, eserini meydana getirirken ya reel dünyadan ya da kendi soyut dünyasından bazı unsurlar seçer.
- 7. Bir malzeme ile belirme:** Her sanat eseri, muhatabına bir malzeme ile ulaşır. Resim, çizgi ve renk ile; müzik, ses ve ritim ile; edebiyat ise kelimeler ile meydana getirilir.
- 8. Bir takım motifler taşıma:** Sanat eserleri gerçek ya da sembolik olarak bir takım motifler taşırlar. Resimdeki kuş günlük hayattaki kuş değil, ressamın iletmek istediği bir takım şeyleri yansıtır.
- 9. Kişisel, yöresel, dini, milli ve evrensel bakış açıları taşıma:** Sanat eserleri, ortaya çıkışları itibarıyla bir sanatkârın mizâcından ve kişisel tercihlerinden süzülerek muhatabına ulaşan terkiplerdir.

Edebiyat Sanatı:

Edebiyat sanatı; duygu, düşünce ve hayallerin, olayların, eşyanın vb. unsurların heyecan uyandıracak tarzda, estetik bir biçimde ve orijinal bir şekilde kelimelerle ifade edilmesine dayanır. Bir sanat dalı olarak nazım ve nesir türleri olan edebiyat, hem sözlü hem de yazılı mahsulleri içine alır. Edebiyat sanatının konusu her şeyden önce insandır. Fakat edebiyatta işlenmeyecek konu yok denebilir.

Edebiyat sanatındaki eser; kurgusuyla yazara, birikimiyle bütün insanlığa aittir.

Edebî Eserin Tanımı:

Edebiyat sanatı ile edebiyat bilimi arasındaki ilgiyi sağlayan yegâne unsur, edebî eserdir. Bir başka ifadeyle, edebiyat bilimi, incelenen saha olarak edebî eseri temel obje seçmiştir. Eser, yazar, kullanılan dil, okuyucu, yazarın ve içinde bulunduğu cemiyetin tüm özellikleri; kültürel sosyolojik, psikolojik, siyasi değişimler... gibi daha pek çok faktörü ele alan edebiyat biliminde, edeni eseri tanımlamak önemli bir başlangıçtır.

Edebî mahsul; duygu, fikir ve muhayyilenin imtizacından müteşekkil bir varlıktır. Hissi, hayali, fikri ve zevki geliştiren; bir sanat kaygısı ve değeri taşıyan, belli bir tekniği olan esere edebî eser denir.

Edebî Eserin Genel Özellikleri:

- 1) Kelimelerle oluşan orijinal bir kompozisyonudur.
- 2) Estetik terkiye dayalıdır; tesirli bir söz söyleme yoluyla meydana getirilmiştir.
- 3) Sosyal hayat; somut ve soyut dünya, belli bir seçmeye ve ayıklanmaya tabi tutulmuştur. Eserde yansıyan objeler öznel bir tercihle seçilmişlerdir.
- 4) Kendi içinde bütünlük taşıyan edebî eserde parçalar ve her türlü ayrıntı bütün içinde anlam taşır.
- 5) Eserde ele alınan unsurlar gerçek olmayan veya olan itibarlı bir yapı içerisinde anlatılır.
- 6) Sanatçı hem kendi nesline hem de gelecek nesillere mesaj verir.
- 7) Kişisel/Mahalli/Milli/Evrensel değerler taşır.
- 8) Temel konusu insandır.
- 9) Heyecan uyandıracak tarzda ve estetik biçimde anlatılması önemlidir.
- 10) Değeri, sanatçının ve okuyucunun estetik tercihlerine bağlıdır.

Edebî Eserle İlgili Bazı Yorumlar:

- 1. Edebî eserde ortaya çıkan estetik ifade:** Edebî eserde güzel denilebilecek noktalar aranır.
- 2. Edebî eserler yoluyla insanın ulaşabildiği ufuklar:** Edebî eserler, hem maddi hem de manevi dünyadaki uyarıcıları algılamamıza yardımcı olur.
- 3. Edebî eserde bulunabilecek fayda prensibi:** Edebî eserde kazanılan ufuklar ile günlük hayattaki fayda farklı şeyledir.

RÖNESANS

- Greko-Latin kültürü
- Hristiyanlık
- Milli ve mahalli kültürler

gibi unsurlardan oluşur ve çağdaş bilim ve teknoloji ile desteklenmiştir. Sosyal yaşamda ve sanat hayatındaki değişiklikleri belirtir.

EDEBİYAT BİLİMİ

Bilim Nedir?

Denetimli gözlem ve gözlem sonuçlarına dayalı mantıksal düşünme yolundan giderek olguları açıklama gücü taşıyan hipotezler bulma ve bunları doğrulama metoduna bilim diyebiliriz.

Belirlenmiş bir sahada, araştırması yapılacak konunun seçilmesinden ve sınırlandırılmasından sonra ortaya atılan iddiaları ispatlamak amacıyla, toplanmış verilerin belli metotlarla değerlendirilip nesnel ölçütler içerisinde sonuca gidilmesi, bilimsel çalışmada takip edilmesi gereken safhalardır.

Bilim Dalları İçerisinde Edebiyat Bilimi:

Edebiyat bilimi, edebî eseri en yüksek seviyede anlama, onları yorumlama, yorumladıktan sonra değerlendirme, benzerleriyle karşılaştırarak çağrı içindeki yerini belirleme işlemidir.

Edebiyat bilimi, klasik tasnife göre âlet ilimleri, modern tasnife göre sosyal bilimler içinde yer alır. Bir diğer görüşe göre "yorumbilim" adı verilen bir bilim dalı vardır ki; veri, ispat gibi şeyler burada çok önemli değildir. Beşeri bilimler ve edebiyat, yorumbilim içinde telâkki edilirken şimdiki bilgilerimizden farklı sonuçlara varılabilir. Yorumbilimde, biri gramatik yorum, diğeri teknik yorum olmak üzere iki temel metot teklif edilir.

Edebiyat Biliminin Dalları

a) Edebiyat Teorisi

Edebiyatın; nasıl, neden, niçinlerine cevap arar uygulanacak ölçütleri araştırır, edebî yaratma ve edebî değer ile metot meselesini ele alır. Cevapların nirengi noktası "Edebiyatın mahiyeti nedir?" sorusu olmalıdır.

Muhatabında heyecan uyandırması, estetik bir ifade, orijinal bir sunuş ve farklı bir iletişim zemini, edebiyatın en önemli özelliklerindedir. İşte bu özellikleri değerlendirmek, edebî metnin insan hayatındaki yeri ve önemine işaret etmek, cemiyete etkileri bakımından değerlendirmek, hatta tarih içinde ele alıp benzerleri arasında değerlendirmek edebiyat teorisinin işlevleri arasında sayılabilir.

Edebiyat teorisi, edebiyatın tanımını, konusunu, alanını, sınırlarını; orijinal bir tanıma ulaşmış her edebî terimi ve onun kavramsal boyutunu; edebiyat sanatı ve edebiyat bilimi içinde kullanılan bütün metotları; edebiyat sahasının başka sahalar ile olan ilgilerini; edebiyatın hayata transfer edilebilecek bütün zeminlerini; edebî bilgileri; tür ve şekil konularını; edebî sanatları; bunlara ait her türlü terim, tanım ve bakış açılarını; edebiyata ait her türlü niçin ve nasıl sorularını inceler.

b) Edebiyat Tarihi

Edebî olayları zaman çerçevesinde olduğu gibi sıralamak, birbirleriyle olan ilişkilerini ve dışarıdan gelen tesirleri tayin etmek, büyük fikir akımlarını ayırmak, bir devrin edebî çehresini tespitine çalışmak edebiyat tarihinin görevidir.

Edebiyat tarihi, bir milletin edebî macerasını, tarih içinde edebî eserleri inceleyerek ortaya çıkarabilme uğraşdır. Günümüzde edebiyat tarihi adıyla bilinen eserlerin eskiden tezkire adıyla düzenlendiğini; tezkireler ile şimdikiiler arasında bazı farklılıklar olduğunu bilmek gerekir.

Tezkire; Osmanlı toplumunun maddi ve manevi kültürünü meydana getiren her meslekten yaratıcı kişinin biyografik künye yazıcılığını temel alan bir türdür.

c) Edebî Tenkit

Tek bir edebî eseri inceleme konusu yapan, eserden hareket eden, bazı kriterler uygulayarak edebî esere yaklaşan değerlendirmedir. Tenkit terimini, metin tahlili için ayrı, edebiyat araştırmaları için ayrı değerlendirmeliyiz. Eski edebiyatımızda **ilm-i nakd** adı verilen bu kavram için günümüze kadar bir çok kelime kullanılmıştır.

ç) Edebiyat Sosyolojisi

Edebiyatın sosyal hayat ile ilgili olan her yönünü edebiyat dünyası unsurları ile birlikte incelemektir. Edebiyat sosyolojisinin başlangıcı Mme de Stael'in Sosyal Kurumlarla Münasebetleri Bakımından Edebiyat adlı eseridir.

Rönesans, aydınlanma çağı, Fransız ihtilali gibi tarihi zeminlerin oluşması edebiyat sosyolojisini hazırlayan kaynaklardan sayılmaktadır. Bunun dışında batıda yayınlanan "Sosyal Kuşaklar", "Edebî Kuşaklar" gibi eserler de edebiyat sosyolojisinin hazırlanmasını ve gelişmesini etkilemiştir. Edebiyat sosyolojisi, edebiyat hayatını, edeni eser, yazar, okuyucu, cemiyet, kültür değişimleri, milli kültür, basım ve pazarlama, edebiyat dünyası unsurları ile birlikte incelemek demektir.

d) Mukayeseli Edebiyat

Sözlü edebiyatın, özellikle halk hikayelerinin temalarının ve bunların nasıl ve ne zaman yüksek artistik edebiyat haline geldiğinin incelenmesi olarak kabul edilmiştir. İki veya daha fazla edebiyat arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Ayrıca, iki edebî eserin karşılaştırılması da mukayeseli edebiyata dahildir.

Mukayeseli edebiyatın varlık sebebi, insanlık tarihindeki edebiyatların birbirini etkilemesidir. En az iki kültür çevresinin birbirini etkilemesiyle gelişir, en az iki edebiyat alanının karşılaştırılması esasına dayanır. Yabancı dillerde yerleşik adıyla "komparastik" adını alır.

e) Edebiyat Eğitimi

İnsanoğlunun duygu, düşünce ve davranışlarında istenilen oluşum ve değişimi yapmak edebiyatın temel işlevidir. Eğitim, İnsanoğlunun hangi çağında başlar bilinmez ama şimdiki bilgilerimize göre ölene kadar devam eder.

Eğitim, insan birikimlerinde ve davranışlarında belirli hedeflere uygun olarak istenilen olumlu tepkiler ve değişiklikler getirme sürecidir. Edebiyatı öğretmek gibi temel bir noktası olan bir eğitim çeşididir.

Eğitimi genel bir süreç, öğretimi belli zaman sınırları içerisinde planlanmış eğitim faaliyetleri olarak sınırlamak en yaygın kabullerdendir. Edebiyat sosyolojisinin verdiği imkânlarla da edebiyat eğitimi hayatın içinde bir parça olarak alınabilir.

Yandaki şemaya göre, toplumun nüfusu aşağıdan yukarıya doğru azalış göstermekte, üçgenin tepe noktasındaki estetik basamağında ise binde birlere varan bir azalmaya uğramaktadır.

Edebiyat eğitiminin estetik ve didaktik yönleri, edebiyat sanatı gibi eğitimin de sanat olabileceğini gösterir. Edebiyat biliminin bir alt dalı olarak düşünülen edebiyat eğitiminin, edebiyatı öğretmek gibi temel bir işlevi olmalıdır.

Metinden hareket; tür, şekil, teknik özellikler, anlam çağrışımları gibi unsurlar üzerinde

durmaya zorunlu kılar. Bu yapılırken, edebiyat teorisi ve edebî tenkit metotları ve birikimleri kullanılarak, tematik yapıya, üsluba ve şekle ait yeni bakış açıları, eğitimin hedefiyle birleştirilebilir.

Edebiyat Eğitiminin Yorumu:

Edebiyat, her şeyden önce güzeli aramaktır. Güzeli arayan, yani aranan şey ise kişiden kişiye değişir. Edebiyat eğitimi verilirken bu unsur "öncelikli" olarak göz önüne alınmalıdır. Edebiyatı öğrenmeye çalışan birey, önce edebiyatı sevmelidir. Eğer bu ilk aşamada sorun çıkarsa, edebiyat eğitimi sağlıklı bir şekilde yürütülemez. Bunun yanı sıra ileride edebiyatı anlayarak belli noktalara gelmek sanıldığı kadar kolay değildir.

Matematik, fizik, geometri gibi bilimlerin aksine (eğer edebiyatı bir bilim olarak kabul ediyorsak) edebiyatın yoruma dayandığı ve yorumun gücünün de yine edebî eserler sayesinde oluşacağı bilinmelidir. İnkâr edilemeyecek gerçeklerden biri de şudur ki; edebiyat bilgisi şahsa indirgenmeden eğitim verilemez. Okullarda ders olarak anlatılan edebiyat şahsa indirgenmediği için öğrencilerin birçoğu edebiyattan zevk almamakta, edebiyatın o sihirli dünyasına girememektedir.

Eğitimin uzun bir süreç içerisinde meydana gelen bir olgu olduğunu hatırlarsak, bu uzun sürecin ne zamandan başlayacağını düşünmek mantıklı olacaktır. Benim kararımca, edebiyatı sevdirmek istediğimiz kişiye, konuşmayı ilk öğrendiği yaşlardan itibaren edebî bilgiler aşılamalıyız. İnsan nasıl ki çevresinde olup biteni ve yine çevresindeki insanları örnek alarak zihnini şekillendirip kişiliğini geliştiriyorsa, biz de birey olarak çevremize örnek olmalıyız.

Tanım İçin: Zaman, coğrafya, kültür, inanç, sosyal yaşam ve siyasi yaşam, dil, ifade özgürlüğü, eserler...

Fuat Köprülüye Göre:

A) Sözlü Edeyat

B) Yazılı Edeyat

- 1- Türk Tengri dini edebî çevresi
- 2- Maniheizm dini edebî çevresi
- 3- Budizm dini edebî çevresi
- 4- Hıristiyanlık dini edebî çevresi
- 5- İslam dini edebî çevresi
 - 1- 9. – 10. YY / 13. YY
 - 2- 13. YY. – 21. YY.

Türk edebiyatı, Türklerin tarih sahnesine çıkışından zamanımıza kadar süren binlerce yıllık bir devreyi, bu devrede milletimizin yaşadığı çok geniş bir coğrafyayı, bu zaman ve coğrafyada oluşmuş irfan ve medeniyetin içinde ortaya konan zengin bir edebiyattır.

a. İslamiyet'in kabulünden önceki Türk edebiyatı

- 1- **Sözlü Edeyat:** Destan, koşuğ, sagu, sav
- 2- **Yazılı Edeyat:** Orhun abideleri, Yenisey metinleri ve Uygur yazıtları

b. İslamiyet'in kabulünden sonraki Türk edebiyatı

- 1- **Halk Edeyatı:** Anonim halk edebiyatı ve âşık edebiyatı
- 2- **Divan Edeyatı:** Arap ve Fars edebiyatının etkisi ile aruz
- 3- **Tasavvuf Edeyatı**

c. Batı etkisinde gelişen Türk edebiyatı

- 1- Tanzimat edebiyatı
- 2- Servet-i Fünun edebiyatı
- 3- Fecr-i Ati edebiyatı
- 4- Milli edebiyat
- 5- Cumhuriyet edebiyatı

Yeni Türk Edeyatı'nın Kaynakları

Edeyatın Kaynağı	Türk Edeyatının Kaynağı	Yeni Türk Edeyatının Kaynağı
Varoluş	Türk Kültürü	Divan ve Halk Edb.
Hayat	Doğu Kültürü	Batı, Hint Edb.
İnsan	Batı Kültürü	Arap, Rus, Fars Edb.

Yeni Türk Edeyatı Yerine:

- Yeni Edeyat
- Edeyat-ı Cedide
- Son Asır Türk Edeyatı
- Batı Etkisindeki Türk Edeyatı
- Garbi Türk Edeyatı gibi kavramlar da kullanılmaktadır.

Bu kavramların bakış açıları ise:

- Tarihi gelişme ve kronoloji
- Kültür değişmesi
- Eserlerdeki şekil ve muhteva değişmesidir.

Yeni Türk Edeyatı'nda Metot, Tenkit, Metin İnceleme, Araştırma, Bilimsel Metotlar

YENİ TÜRK EDEYATI'NDA METOT

a. Bilimsel araştırma, edebî tenkit ve tahlil kavramları açısından metot

Metot, bir sorunu çözmek, bir deneyi sonuçlandırmak, bir konuyu öğrenmek ya da öğretmek gibi amaçlara ulaşmak için bilinçli olarak seçilen veya izlenen yol; yeni gerçekleri bulmak, bilinen gerçekleri yorumlamak ve açıklamak için tutulan mantıklı düşünme yolu olarak kabul görmüştür. En az zamanda, en az risk, en az

donanım, en az malzeme... ile en az enerji sarf edilerek en yüksek verimin alındığı yollar ve usuller metot kavramının temel işlevini anlatır.

Edebî incelemelerde tarafsızlık, objektiflik, kesinlik, sebep-sonuç ilişkisi gibi ölçüler; sosyal, ekonomik ve siyasi olayların etkilerini veren usuller; özelden genele, genelden özele giden tavırlar; analiz, sentez, karşılaştırma... gibi terimler kullanılmaktadır.

b. Araştırmalarda metot

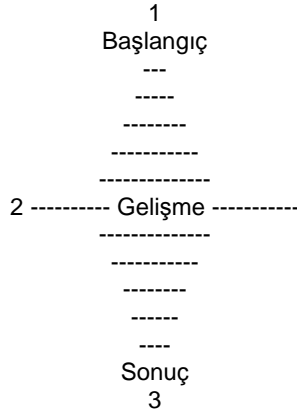
Yeni Türk Edebiyatı araştırmalarında kullanılacak metotlar, hiç şüphesiz bilimsel araştırma metotlarıdır. Bunlarla ilgili olarak çok sayıda araştırmacı tarafından, soyut ve somut dünyada, uyarıcıların bulunduğu zeminler, deney ve gözlem adını taşıyan temel metotlarla; analiz ve sentez denilebilecek gelen usullerle incelenmiştir. Analiz; karşılaşılan objeleri, belirli bir sistem dahilinde parçalara ayırıp incelemek demektir. Sentez ise, hem söz konusu öğelerin parçalarını hem de obje ile ilgili bütün unsurları bir araya getirip birleştirmek, böylece objeyi incelemektir.

Yeni Türk Edebiyatı'na aktarabileceğimiz metotlar:

- Gözlem
- Deney
- Analiz
- Sentez
- Basılı kaynak taraması
- Saha çalışması (derleme)
- Laboratuvar çalışması
- Yazışma vs.dir.

c. Araştırmanın Safhaları

Araştırma, bir gerçeği ortaya çıkarmak, bir sorunu çözümlemek ve eldeki verileri arttırmak için bilimsel yöntem ve tekniklerden yararlanılarak yapılan düzenli çalışmalardır. Araştırma, birinci noktada tek bir adım ile başlar; ikinci noktaya kadar genişleme ve yayılma safhası yaşanır. Önceden sınırları tespit edilen ve araştırma ile birlikte teyit edilen ikinci basamak, en genel ilgi merkezlerini içine alır. Üçüncü basamaktaki bitişe doğru gidilirken, tedricen veriler toplanır ve yeniden çıkış noktasına döndürülür.

1. Öncelikle alan belirlenmeli ve sınırlama yapılmalıdır.
2. Amaçlar ve hedefler tespit edilmelidir.
3. Bakış açıları belirlenmelidir.
4. Bir problem icat edilmelidir.
5. Plan yapılmalıdır.
6. Metot, model ve teknikler belirlenmelidir.
7. Bilgi toplama hazırlığı kaynaklardan tarama yapılarak bitirilmelidir.
8. Veriler değerlendirilmelidir.
9. Veriler rapor haline getirilmelidir.

Modern Türk Edebiyatı, Tanzimat Fermanı ve Tanzimat Devri, İbrahim Şinasi, Batılılaşma, Münacat

TANZİMAT DEVRİ EDEBİYATI

Bu devirde büyük bir Fransız etkisi görülür. Yani Batı edebiyatı demek Fransız edebiyatı demektir. Devrin ilk safhalarında Divan edebiyatını küçümseme, Fransız edebiyatının başlıca türlerini getirme, eski nazım ve nesir dillerinin dışında yeni bir edebî dil oluşturma çalışmaları yürütülmüştür. Tercüme hareketi başlamıştır. Toplumsal fayda prensibi yer almıştır.

Şiirde, eski tür ve teknik devam ederken, yeni kavramlar girmiştir. Sade bir dile gidiş, mazmundan kavrama gidiş görülür. Fransız etkisi kendisini hissettirmektedir. Şiirin temel konusu sosyal sorunlar olmuştur. Yeni bir dil ve söyleyiş aranmış ve bu nesirde olduğu gibi konuşma dili ve üslubu olmuştur.

İlk gazete bu devirde çıkartılmıştır. (Tercümân-ı Ahvâl). Başlangıçta ülke sorunlarına yer vermiyordu. Bir bakıma yabancı ülkeleri tanıtıyordu. Fakat daha sonraları ülke sorunlarına ve ülke içinden haberler vermeye başlandı.

Batıcılık akımının etkisi büyüktür. Güçlü ülkelerin baskısı ile kabul edilen bazı zorlamalar nedeniyle, siyasi yapı değişmeye yüz tutmuştur. Fransız etkisi görülmektedir. Sanat, bilim, askeriye, maliye, eğitim, sosyal hayat gibi çoğu alan değişime uğramıştır. Bunların hepsinde Batı'nın üstünlüğü kabul edilmiştir. Aydınlar ile halk arasındaki büyük uçurum artık yavaş yavaş kapanmakta ve aydınlar halkın içine karışmaya başlamaktadır.

İbrahim Şinasi Efendi

1826 yılında doğmuştur. Yeni şiirin ilk temsilcisidir. Öğrenimini İstanbul'da yaptıktan sonra devlet memuru olmuş ve Fransa'ya maliyecilik öğrenimi için gitmiştir. Reşit Paşa'ya bağlılığından dolayı ara sıra görevden uzaklaştırılmış veya tekrar göreve alınmıştır. 1858'de Fransızca'dan yaptığı şiir tercümelerini Terceme-i Manzûme adı ile bastırdı. İlk özel Türk gazetesi olan Tercemân-i Ahvâl'i ve Şair Evlenmesi adlı meşhur piyesi çıkartmıştır. Şiirlerini Müntahabât-ı Eş'ârım adlı bir kitapta topladı. İkinci kez Paris'e gittiğinde bir Türkçe sözlük hazırlamaya başladı. Fakat bunu başaramadan 1871'de vefat etti. Dilde sadeleşme taraftarı olmuş ve bu konuda çalışmalar yapmıştır.

MÜNACAT

Hak-teala azamet aleminin padişehi
La-mekandır olamaz devletinin taht-gehi

Hasdır zat-ı ilahisine mülk-i ezeli
Bi-hudud anda olan kevkebe-i lemyezeli

Eser-i hikmetidir yerle göğün bünyadı
Dolu boş cümle yed-i kudretinin icabı

İzzet ü şanını takdis kılar cümle melek
Eğilir secde eder piş-i celalinde felek

Emri vech üzre yer eyler gece gündüz hareket
Değişir tazelenir mevsim-i feyz ü bereket

Pertev-i rahmetinin lemasıdır ayla güneş
Tab-ı hışmından alır alsa cehennem ateş

Şerer-i heybet-i ulviyyesidir yıldızlar
Anların şulesi gök kubbesini yaldızlar

Kimi sabit kimi seyyar be-takdir-i Kadir
Tanrı'nın varlığına her biri bürhan-ı münir

Varlığın bilme ne hacet küre-i alem ile
Yeter isbatına halk ettiği bir zerre bile

Göremez zatını mahlukunun adi nazarı
Hisseder nurunu amma ki basiret basarı

Vahdet-i zatına aklımca şehadet lazım
Can ü gönlümle münacat ü ibadet lazım

Neşe-i şevk ile âyâtına tapmak dilerim
Anla var Hâlik'ıma gayrı ne yapmak dilerim

Ey Şinasi içimi havf-ı ilahi dağlar
Suretim gerçi güler kalb gözüm kan ağlar

Eder isyanıma gönlümde nedamet galebe
Neyleyim yüz bulamam ye's ile afvım talebe

Ne dedim tövbeler olsun bu da fi'l-i şerdir
Benim özüüm günehimden iki kat bed-terdir

Nur-ı rahmet niye güldürmeye ruy-ı siyehim
Tanrı'nın mağfiretinden de büyük mü günehim

Bi-nihaye keremi aleme şamil mi değil
Yoksa alemde kulu aleme dahil mi değil

Kulunun za'fına nisbet çoğ ise noksanı
Ya anın kahrına galib mi değil ihsanı

Sehvine oldu sebab acz-i tabii kulunun
Hem odur alem-i manide şefi'i kulunun

Beni afvetmeğe fazl-ı ilahisi yeter
Sanma hâşâ kerem-i na-mütenahisi biter

Fuzuli, Medeniyet, Yönetim, Batı Medeniyetinin Oluşma Şartları, Eski Bir Türk Atasözü

Fuzuli

Benim tek hiç kim zâr ve perişan olmasın yârâb
Esir-i derd-i aşk ve dağ-ı hicran olmasın yârâb

Demâdem cevlerdir çektiğim bi-rahm bütladen
Bu kafirler esiri bir müselman olmasın yârâb

Görüp endişe-i katlimde ol mahı budur derdim
Ki ol edişeden ol meh peşimân olmasın yârâb

Çıkaşmak itseler tenden çekip peykanın ol servin
Çıkan olsun lil-i pür-hüm ve peykan olmasın yârâb

Cefa vü cevş ile mutadam onlarsız nolur halim
Cefasına had ü cevrimе payan olmasın yârâb

Demеn kim adli yok yâ zulmü çok harhal ile olsa
Gönül tahtına ondan gayri sultan olmasın yârâb

Fuzuli buldu genc-i afiyet meyhane küncinde
Mübarek mülktür ol mülk viran olmasın yârâb

Say-i şitaya (Kışın içindeki yaza – Kış güneşine)
Muhabbet-i misa-ya (Kadının muhabbetine)
Tebessün-i ulemaya (Amir'in gülümsemesine)

Güvenme!

Türk Atasözü
(Kelam-ı Kitar)

Yönetim:

Mutlakiyet

Tanzimat

Islahat

Meşrutiyet

Cumhuriyet

Medeniyet:

1. Mezopotamya
2. Mısır
3. Hint
4. Çin
5. Grek
6. Latin
7. İslam
8. Türk-İslam
9. Batı

Batı medeniyetinin oluşma şartları:

1. Bilimsel Çalışma: (Sebeup-Sonuç, İliyet Prensibi)
2. Teknoloji: (Hayatı kolaylaştıran bilim buluşlarının somut hali)
3. Ticaret Yolları
4. Coğrafi Keşifler
5. Sanayi Devrimi
6. Rönesans
7. Reform

Tanzimat Devrinde Şiir, 1. Nesil, 2. Nesil, Şinasi, Recaizade Ekrem, Namık Kemal, Abdülhak Hamit

Tanzimat Devrinde Şiir

Bu devirde, şiirde de önce yeni bir dil ve söyleyiş aramakla işe girilir. Bu dil ve söyleyişin yöneldiği kaynak ise, nesirde olduğu gibi konuşma dili ve üslubudur. Yeni şiirin ilk temaları, Şinasi'de "medeniyet, hak, hukuk, adalet, kanun, devletle milletin karşılıklı hak ve ödevleri" gibi sosyal ve siyasi unsurlardır. Namık Kemal ve Ziya Paşa'da bunlar "hürriyet" ve "vatan" da eklenir. Şinasi ile aynı nesilden olan Abdülhamid Ziya Paşa, 1860'tan sonra batılı Türk edebiyatının yaratılmasında, şiirlerinden çok düşünceleri ile hizmet etmiştir. **Ziya Paşa**'nın şiirleri, hece ile yazılmış birkaç şarkısı istisna edilecek olursa, teknik bakımdan tamamıyla divan nazmına bağlıdır. Gerçek Türk edebiyatının halk edebiyatı olduğunu söyler. Fakat savunduğu bu tezi altı yıl sonra reddeder. Düşünceleri ile inkılapçı olan Ziya Paşa duyguları ile alışkanlıklarına bağlıdır.

Namık Kemal'in Şinasi ile tanışmasına kadar yazdığı şiirler, aldığı klasik edebiyat kültürünün tesiri ile tamamıyla Divan nazmı çerçevesindedir. Şinasi'nin etkisinde kalmaya başlayınca, Divan nazmının özelliklerinden ve tasavvuftan sıyrılarak büyük bir hızla batıya yöneldi. Böylece Namık Kemal'in sanat hayatında ikinci dönem başlar. Toplum için sanat kuralına bağlı kalmıştır.

Tanzimat şiirinin ikinci devri **Recai-zâde Ekrem** ile başlar. İkinci nesil, sosyal sanat anlayışını arkaplane atarak insanı ve onun şahsi macerasını ele alır. Ekrem'e göre şiirin tek gayesi güzelliştir. Güzellik ise tabiatta ve insandadır. Güzeli olan her şey şiirin konusudur. Fikri, hayali ve hissi olmak üzere üç çeşit güzelliğe inanır. Asıl üzerinde durduğu unsurlar "dil" ve "üslup"tur. Üslup konusunda "müzeyyen", "sade" ve "âli" yani yüksek olarak ayırdığı üslup çeşitlerinden kendisi en çok müzeyyen çeşidini kullanır.

Batılılaşma hareketinin en büyük temsilcisi ise **Abdülhak Hamit Tarhan**'dır. Kaidelerden hoşlanmamış ve batılı şiirinde görüp beğendiği her şeyi Türk şiirinde gerçekleştirmeye çalışmıştır. Tamamıyla klasik bir edebiyat kültürü ile yetişen Hamit, ilk denemelerini tiyatrodan yapmıştır. Serbest düşünüşe en çok yaklaşımdır. Asıl kullandığı temalar "aşk" ve "tabiat"tır. Tanzimat devrinin en renkli şairidir. Daha çok eski şiirin temsilcisi olarak bilinen; fakat batılı tarzda da başarılı örnekler vermiş olan tek şahsiyet **Muallim Naci**'dir. Türk edebiyatının kökten değil, kısmi bir şekilde modernleştirilmesine taraftır.

Şiir:

>> Ahenk

- Ritim: Vezin / Kafiye
- Armoni: Asonans / Aliterasyon

>> Muhteva

- Bedii Tefekkür: Duygu, düşünce, hayal
- Kavram

>> Form

- Nazım şekli: Mısra, beyit, kıta
- Nazım Türü
- Dil ve üslup

Buna göre:

1. Vezin
2. Kafiye
3. Asonans
4. Tema
5. Kavram
6. Nazım Şekli
7. Nazım Türü
8. Şair
9. Dil ve Üslup
10. Sonuç

KAFİYE:

1. Yer: Başta / Ortada / Sonda

2. Yapı: Yarım / Tam / Zengin (Tunç) / Cinaslı

3. Şema:

_____ a	_____ a	_____ a	_____ a
_____ b	_____ b	_____ a	_____ a
_____ b	_____ a	_____ a	_____ x
_____ a	_____ b	_____ a	_____ a
Sarmal	Çapraz	Düz	Mani Türü

Hayali Olaylar

1. Destan	6. Menkıbe	11. Anı	16. Manzum
2. Masal	7. Fabl	12. Seyahatname	17. Tarih
3. Efsane	8. Fıkra	13. Nekre	18. Biyografi
4. Mit	9. Mesnevi	14. Kıssa	19. Senaryo / Tiyatro Metni
5. Rivayet	10. Anektod	15. Alegori	20. ikaye / Roman

İntibah Romanının İncelenmesi, Tanzimat Devri Romanlarının Genel Özellikleri ve Bu Romanlardaki Kişiler

Tanzimat Devrinde Roman ve Hikaye

- Türk edebiyatında batılı roman 1860'tan sonra başlar.
- Önceleri Fransız romanlarından çevirilerle başlar, ardından yerli yazarlar kendi tekniklerini kullanırlar.
- Okunan ilk Fransız romanı François Fénelon'un Yusuf Kâmil Paşa tarafından Telemak adıyla çevrilen Telemahos'un Maceraları isimli eseridir.
- Bu devirde de romanda iki ayrı kol görülür. Birincisi **Ahmet Mithat** öncülüğündeki batılı romanlar ile Türk romanlarını uzlaştırmaya çalışan yoldur. Bu yol, halk hikayeciliğinin bir çeşit modernleştirilmesidir.
- İkinci yol ise; batı kültürü ile çeşitli yollardan temasa geçmiş olan sınırlı aydınlar topluluğu için Namık Kemal tarafından açılan, yerli hikaye dikkate alınmadan, doğrudan doğruya batılı hikaye ve roman tekniğini uygulamaya çalışan yoldur.
- Tanzimat devrinin birçok romancısı, sanat değerinin daha üstün bastığını düşünerek ikinci yolu seçmişlerdir.
- Devrin ilk dönemindeki romancılık (romantizmi istisna edecek olursak) Divan edebiyatının da, halk hikâyeciliğinin de tamamıyla dışındadır. Doğrudan doğruya Fransız romanları örnek alınarak yapılan denemelerdir.
- Tanzimat hareketinin medeniyet değiştirme anlamında olduğunu ilk anlayan Ahmet Mithat'tır.
- Sosyal fayda peşinde koşan Ahmet Mithat, Türk halkında çağdaş medeniyete uymayan düşünüş ve yaşayış tarzını değiştirmeyi düşünmüştür.
- Ahmet Mithat'tan sonra, hikaye ve roman tarzını ilk deneyen **Şemseddin Sami**'dir.
- Ahmet Mithat'tan sonra, devrin ikinci mühim romancısı **Namık Kemal**'dir. Namık Kemal, edebiyatı "sosyal fayda sağlamakta bir vasıta" olarak görür.
- Devrin diğer önemli şahsiyetleri ise: "Sergüzeşt" ile **Samipaşa-zade Sezai** ve "Araba Sevdası" ile **Recai-zade Ekrem**'dir.
- Araba Sevdası'nda yazar, yanlış medenileşmeyi ele almıştır. Sergüzeşt'te ise esirlik teması işlenmiş, bir cariyeye ile paşa oğlunun ölümü son bulan aşkı anlatılmıştır.
- Devrin yaşama anlayışı bu romanlara konu olmuştur.

Tanzimat dönemi romanlarının genel özellikleri:

- Bu dönemde romanların bazı ortak temaları vardır. "Esirlik", bu ortak temalardan biridir.
- Bu temayla birlikte aşk, ahlak bozukluğu, kültür değişimi, insanlarda sosyalleşme, batıdan gelen teknolojiye ve rahatlığa sahip olma isteği gibi konular da yer almaktadır.

- Dönemin romanlarında iyi kişiler çok iyi, kötü kişiler ise çok kötüdür.
- Yazarlar taraf tutmaktadırlar.
- Bu dönemde romana müdahale kusuru vardır. Yazar, bilgi vermek için aksiyonu keser ve bilgi vermeye yeltenir. Kişiler eğlenirken, bilgi sahibi olsunlar istenir.
- Tanzimat romanındaki kişiler "tip"tir.
- Tipte çelişki yoktur, tek bir özellik vardır o özellik öne çıkar. Kişi derinlemesine tanınmaz.
- Karakter ise daha derindir, çelişkileri vardır.
- Romanda karaktere Halit Ziya ile ulaşılır.
- Tanzimat döneminde teknik boyutta roman dili gelişmemiştir; anca Namık Kemal bu dili geliştirenlerdendir.

Şair Evlenmesi Adlı Eserin İncelenmesi, Namık Kemal'in Hürriyet Kasidesi'nin Açıklaması ve Edebi Ölçütler

ÖLÇÜT

Günlük hayatımızda karşılaştığımız gibi, meslek hayatımızda karşılaştığımız problemlere duygusal olmayan, uyguladığımız prensiplerdir.

ŞAİR EVLENMESİ

Yazar bu romanında, çatışmaya açıklık getirmiştir. Ayrıca, görücü usulü evlenmenin sakıncalı yönlerini belirtmeye çalışmış, din adına yapılan bir takım korkunç şeyleri ve dini suistimal etmenin örneklerini vermiştir.

HÜRRİYET KASİDESİ

Görüp ahkâm-ı asrı münharif sıdk u selametten
Çekildik izzet ü ikbal ile bab-ı hükûmetten

Usanmaz kendini insan bilenler halka hizmetten
Mürüvvet-mend olan mazluma el çekmez ianetten

Hakir olduysa millet şanına noksan gelir sanma
Yere düşmekle cevher sakıt olmaz kadr ü kıymetten

Vücudun kim hamir-i mâyesi hâk-i vatandandır
Ne gam rah-ı vatanda hak olursa cevr ü mihnetten

Muini zalimin dünyada erbab-ı denaettir
Köpektir zevk alan sayyad-ı bi-insafa hizmetten

Hemen bir feyz-i baki terk eder bir zevk-i faniye
Hayatın kadrini âli bilenler hüsn-i şöhretten

Nedendir halkta tul-i hayata bunca rağbetler
Nedir insana bilmem menfaat hıfz-ı emanetten

Cihanda kendini her ferdden alçak görür ol kim
Utanmaz kendi nefsinden de ar eyler melametten

Felekten intikam almak demektir ehl-i idrake
Edip tezyid-i gayret müstefid olmak nedametten

Durup ahkam-ı nusret ittihad-ı kalb-i millette
Çıkar asar-ı rahmet ihtilaf-ı rey-i ümmetten

Eder tedvir-i alem bir mekînin kuvve-i azmi
Cihan titrer sebat-ı pay-ı erbab-ı metanetten

Kaza her feyzini her lutfunu bir vakt için saklar
Fütur etme sakın milletteki za'f u betaetten

Değildir şîr-i der-zencire töhmet acz-i aklamı
Felekte baht utansın bi-nasib- erbab-ı himmetten

Ziya dür ise evc-i rif'atinden iztirâridir
hicâb etsin tabiat yerde kalmış kabiliyetten

Biz ol nesl-i kerîm-i dûde-i Osmaniyânız kim
Muhammerdir serâpâ mâyemiz hûn-ı hamiyetten

Biz ol âl-i himem erbâb-ı cidd ü içtihadız kim
Cihangirâne bir devlet çıkardık bir aşiretten

Biz ol ulvi-nihâdânız ki meydân-ı hamiyette
Bize hâk-i mezar ehven gelir hâk-i mezelletten

Ne gam pür âteş-i hevl olsa da gavgâ-yı hürriyet
Kaçar mı merd olan bir can için meydân-ı gayretten

Kemend-i can-güdâz-ı ejder-i kahr olsa cellâdın
Müreccaktır yine bin kerre zencîr-i esâretten

Felek her türlü esbâb-ı cefasın toplansın gelsin
Dönersem kahbeyim millet yolunda bir azîmetten

Anılsın mesleğimde çektiğim cevr ü meşakkatler
Ki ednâ zevki aladır vezâretten sadâretten

Vatan bir bî-vefâ nâzende-i tannâza dönmüş kim
Ayırmaz sâdikân-ı aşkını âlâm-ı gurbetten

Müberrâyım recâ vü havfden indimde âlidir
Vazifem menfaatten hakkım agrâz-ı hükümetten

Civânmerdân-ı milletle hazer gavgâdan ye bidâd
Erir şemşîr-i zulmün âteş-i hûn-ı hamiyetten

Ne mümkün zulm ile bidâd ile imhâ-yı hürriyet
Çalış idrâki kaldır muktedirsen âdemiyetten

Gönülde cevher-i elmâsa benzer cevher-i gayret
Ezilmez şiddet-i tazyikten te'sir-i sıkletten

Ne efsunkâr imişsin ah ey didâr-ı hürriyet
Esîr-i aşkın olduk gerçi kurtulduk esâretten

Senindir şimdi cezb-i kalbe kudret setr-i hüsn etme
Cemâlin ta ebed dür olmasın enzâr-ı ümmetten

Ne yâr-ı cân imişsin ah ey ümmid-i istikbâl
Cihanı sensin azad eyleyen bin ye's ü mihnetten

Senindir devr-i devlet hükümünü dünyaya infâz et
Hüdâ ikbâlini hıfzeyesin hür türlü âfetten

Kilâb-ı zulme kaldı gezdiğin nâzende sahrâlar
Uyan ey yâreli şîr-i jeyân bu hâb-ı gafletten

HÜRRİYET KASİDESİ'NİN AÇIKLAMASI

Çağın değer yargılarını doğruluktan ve samimiyetten sapmış görerek kendi arzumuz ve saygınlığımız ile devlet kapısından ayrıldık

Kendini insan bilenler devlete hizmet etmekten usanmaz mürüvvet sahibi olanlar zavallılara yardım etmekten çekinmez

Eğer millet hor görülmüşse onun şanına bir eksiklik geleceğini sanıp yere düşmekle cevher, değerinden bir şey kaybetmez

Vücudun mayası vatan toprağıdır. Vücut acı içinde vatan yolunda toprak olursa en küçük bir üzüntü duymaz

Dünyada zalimin yardımcısı aşağılık kimselerdir insafsız avcıya hizmetten zevk alan ancak köpektir

Hayatın değerini şöhretin güzelliğini üstün tutanlar ile geçici zevklere ebedi feyz tercih edilir

İnsanlarda hayatın uzamasına bunca düşkünlük nedendir insan emaneti koruyacağı yerde ondan niçin menfaat bekler

Kişi dünyada herkesten kendini alçak görür ayıplanmaktan kaçınır fakat kendi nefsinden utanmaz

Akıllı ve bilinçli olanların yaptıklarında pişman olup çalışmalarını arttırması ve bunlardan ders alması felekten intikam alması demektir

Başarının üstünlüğün değeri milletin gönül birliğinde durur koruma ve kollama eserleri ise ümmetin düşüncesinin çarpışması ile çıkar

İktidar sahibi kişinin azim gücü dünyanın bir düzene girmesini sağlar menfaat sahibi kişilerin ayaklarını sağlam basması ile cihan titrer

Kader her feyzini her lütfunu bir zaman içinde saklar milletteki gevşeklikten ve zayıflıktan sakın korkma

Zincire vurulmuş aslana ayaklarının güçsüzlüğü töhmet değildir bu dünyada nasipsiz himmet sahiplerinden talih utansın

Işık yüksekliğin doruğundan uzaksa çaresizliktendir tabiat yerde sürünen kabiliyetten utansın

Biz o Osmanlılar boyunun ulu soyundanız. Mayamız bütünüyle şahadet kanı ile karılmıştır.

Biz o yüce hamiyetli, çalışkan ve güçlü kişileriz ki bir küçük aşiretten dünyaya hükmeden bir devlet çıkarttık

Biz o yüce yaratılışlı milletiz ki bizim için hamiyet meydanında ayaklar altında olmak yerine ölüm daha iyidir

Hürriyet mücadelesi korkulu ateş olsa ne dert yiğit olan insan gayret meydanından kaçarmı?

Celladın can yakan kemendi acımasız bir ejder olsa bile bin defa esaret zincirinden daha iyidir

Felek her türlü eziyet yollarını toplasın gelsin millet yolunda hizmetten dönersem kahpeyim

Bu yolda çektiğim acılar sıkıntılar anılsın bunun en basit zevki bile vezirlikten, sadrazamlıktan daha iyidir, yücedir

Vatan bir vefasız alaycı sevgiliye dönmüş aşkına bağlı olanları gurbet âleminde ayırmıyor

Korkudan yalvarmadan yakarmadan uzağım benim yanımda görevim menfaatimden halkım hükümetin kötü niyetlerinden daha üstündür

Ey adaletsiz milletin yiğitleriyle mücadeleden sakın senin zulmünün şimşiri hamiyet kanının ateşi karşısında erir

Zulüm ile işkence ile hürriyeti ortadan kaldırmak ne mümkün eğer kendi o gücü görüyorsan insan oğlundan idraki kaldırmaya çalış

Gönülde çalışma gevheri elmas cevherine benzer ağırlığın tesirinden baskının şiddetinden ezilmez

Ey hürriyetin en güzel yüzü sen ne büyüleyici imişsin gerçi esarettten kurtulduk derken senin aşkının esiri oldu

Şimdi kalbi ---- güç sendedir güzelliğini gizleme milletin nazarlarından ebediyete kadar uzak kalmasın

Ey geleceğin umudu sen ne can dostuymuşsun dünyayı bütün sıkıntılardan kurtaran sensin

Hükmetme çağı sendedir hükmünü dünyaya geçir Allah yüceliğini her türlü beladan korusun

Ey yaralı kükreyen aslan senin gezdiğin güzel sahneler zulmün köpeklerine kaldı gaflet uykusundan uyan